

EHDOTUS MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEKSI KUNNANELÄINLÄKÄRIN MAKSULLISISTA SUORITTEISTA

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetus eläintautilakiin (76/2021), eläimistä saatavista sivutuotteista annettuun lakiin (517/2015, jäljempänä *sivutuotelaki*), eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annettuun lakiin (1069/2021, jäljempänä *eläintunnistuslaki*) perustuvien kunnaneläinlääkärin suoritteiden maksullisuudesta sekä suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä.

Esitetään, että asetus vastaisi pääosin kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (1221/2022), jonka voimassaolo päättyy 31.12.2023.

Esitetään, että asetus olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuus

Eläintautilain 96 §:n 2 momentin, sivutuotelain 59 §:n 2 momentin ja eläintunnistuslain 40 §:n 2 momentin mukaan aluehallintovirasto määrää ja perii valtiolle maksut kunnaneläinlääkäreiden maksullisista suoritteista. Kunnaneläinlääkärin suoritteista perittävien maksujen suuruudesta sekä suoritteiden laskutuksessa noudatettavasta menettelystä säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

2 Tulokertymä

Tuotot ovat olleet suuremmat kuin kulut vuosina 2021 kustannusvastaavuuden ollessa noin 110 % ja 2019 kustannusvastaavuuden ollessa noin 112 %. Vuonna 2020 kustannusvastaavuus oli kuitenkin 88 % ja vuonna 2022 kustannusvastaavuus oli noin 84 %. Tuottojen ja kustannusten vuosittaisen vaihtelun tarkemman syyn selvittäminen edellyttäisi perusteellista suoritekohtaista analysointia.

Maksullinen eläintautivalvonta				Maksullinen sivutuotevalvonta			
vuosi	kulut €	tuotot €	kustannusvastaavuus	vuosi	kulut €	tuotot €	kustannusvastaavuus
2019	309 483	348340	113 %	2019	16 404	15935	97 %
2020	277 747	244715	88 %	2020	8295	7672	92 %
2021	331 244	365570	110 %	2021	15 357	10730	70 %
2022	341 876	287925	84 %	2022	9 798	3753	38 %

Taulukko 1. Kertyneet tuotot ja kulut vuosilta 2019-2022.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Esitetään, että asetuksen sisältö vastaisi suoritteiden ja niiden hintojen osalta kunnaneläinlääkärin maksullisista suoritteista annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (1221/2022), jonka voimassaolo päättyy 31.12.2023.

Asetuksen 2 §:ää esitetään lisäksi täydennettäväksi siten, että pykälässä todetaan, että syynä omakustannusarvoa alemman maksun perimiseen valtion maksuperustelain 6 §:n 3 momentin nojalla on yhteiskunnallinen hyöty eläinten terveydenhuollossa ja eläintautien torjunnassa.

Lisäksi esitetään, että asetus olisi voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.

Asetusvalmistelun yhteydessä arvioitiin kunnaneläinlääkäreiden suoritteita koskevien maksujen korottamista. Suoritteiden kustannuksista valtiolle ei kerätä tietoa suoritekohtaisesti, koska tämä lisäisi kuntien hallinnollista taakkaa. Maksuja on aikanaan asetettu tutkimalla yksittäisten suoritteiden kustannuksia valtiolle otannalla. Sen jälkeen suoritteista aiheutuvia kustannuksia valtiolle sekä valtiolle kertyneitä maksuja on arvioitu vuosittain kokonaiskertymän perusteella. Vuosina 2019 ja 2021 maksut olivat eläintautivalvonnan osalta ylikatteisia ja vuosina 2020 ja 2022 vastaavasti alikatteisia. Vuoden 2023 kertymistä ei ole tietoa, koska kunnat toimittavat laskuja valtiolle viiveellä ja valtaosa laskuista tulevat vasta vuoden lopussa. Vuosien välisen vaihtelevuuden takia on vaikeaa tehdä varmoja johtopäätöksiä maksujen kustannusvastaavuudesta yksittäisen vuoden kuten vuoden 2022 kokonaiskertymän perusteella. Vuoden 2024 aikana on tarkoitus selvittää suoritteiden kustannuksia tarkemmin.

Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että eläintautivalvonnan ja sivutuotevalvonnan nojalla perityt maksut tulee vuonna 2024 säilyttää nykyisellä tasolla. Maa- ja metsätalousministeriö kuitenkin seuraa kustannusvastaavuuskehitystä ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin kustannusvastaavuuden parantamiseksi vuonna 2025 voimaan tulevan uuden maksuasetuksen valmistelun yhteydessä.

4 Asian valmistelu

Asetus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti esityksestä lausuntokierroksen 14.11.-13.12.2023. Lausuntoja saatiin yhteensä kaksi. Lausunnon toimittaneet tahot on merkitty (*): llä. Lausuntoa pyydettiin seuraavilta viranomaisilta ja organisaatioilta:

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Lapin aluehallintovirasto
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
VM Valtiovarainministeriö*

Lisäksi lausunnon antoi Ruokavirasto. Ruokaviraston lausui uusintatarkastuksesta perittävästä suoritteesta, mikä esitettiin lisättäväksi asetusesitykseen eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023, jäljempänä *eläinten hyvinvointilaki*) nojalla.

Valtiovarainministeriö ei puoltanut lausunnossaan asetuksen antamista ehdotetussa muodossa. VM totesi, että maksullisen eläintautivalvonnan kustannusvastaavuus on vaihdellut vuosina 2019-2022 ylikatteisesta alikatteiseksi. Lausunnon mukaan vuonna 2022 alikatteisuus on ollut selvästi suurempaa kuin edellisenä alikatteisena vuonna 2020, mikä ei perustele maksujen pitämistä ehdotetuin tavoin ennallaan seuraavan asetuksen voimassaoloajan. VM piti perusteltuna, että asetuksessa tarkoitettuihin maksuihin tehdään kustannusvastaavuuden jatkuvan kehityksen turvaamiseksi kustannustason muutoksia vastaavat, perusteiltaan yksilöidyt korotukset. VM piti lisäksi perusteltuna, että maksuasetus annetaan kustannusvastaavuuskehityksen tehokkaaksi seuraamiseksi yksivuotisena eli olemaan voimassa 31.12.2024 saakka.

Asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa annetun valtioneuvoston määräyksen (3.1.2002/15.11.2012, TM 0201 / VM/2081/00.00.00/2012) kohdan 2.2.8. mukaan raha-asiainvaliokunnan käsiteltäväksi on tuotava asiat, joissa on kysymys vähintään 5,0 milj. euron vuotuisesta maksutulosta tai valtiovarainministeriö ei ole lausunnossaan puoltanut maksujen vahvistamista ehdotetulla tavalla. Koska Valtiovarainministeriö ei ole lausunnossaan puoltanut

maksujen vahvistamista asetusesityksessä esitetyllä tavalla, käsitellään asetusehdotus raha-asiainvaliokunnassa.

Asetusesityksen jatkovalmistelussa on lisäksi käynyt ilmi, että eläinten hyvinvointilaista puuttuu riittävä valtuutus säätää asetuksella hyvinvointilain nojalla tehtävästä uusintatarkastuksesta perittävästä maksusta. Tämän vuoksi lausuntokierroksella olleen asetusehdotuksen liitteen kohtaan 13 lisättäväksi esitetty viittaus eläinten hyvinvointilain 114 §:n 2 momenttiin poistetaan esityksestä.

5 Asetuksen voimaantulo

Esitetään, että asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2024 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2024.